

Datum 14 februari 2025
Betreft Informatie Rode Kruis t.b.v. internetconsultatie Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en Migratiepact 2026

Het Nederlandse Rode Kruis maakt graag van de internetconsultatie gebruik om onze visie over de Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en Migratiepact met de Nederlandse overheid te delen.

Het Rode Kruis is een wereldwijde humanitaire noodhulporganisatie die hulpverleent aan mensen die getroffen zijn door een ramp, conflict of andere crisis. Wij bieden onder andere langs gevaarlijke migratieroutes medische hulp, schoon drinkwater, onderdak en voedsel aan mensen die dat nodig hebben. Dit doen wij ook tijdens Search & Rescue activiteiten, bijvoorbeeld op de Middellandse Zee. Ook heeft het Rode Kruis een unieke rol bij het opsporen van en herstellen van contact tussen vermiste personen als gevolg van een conflict, (natuur)ramp, migratie of andere humanitaire omstandigheden. Daarnaast zetten wij ons internationaal en in Nederland in voor slachtoffers van mensenhandel.

Het Rode Kruis heeft een auxiliaire rol, wat wil zeggen dat we aanvullend werken op de overheid in tijden van nood. In Nederland doen wij dat onder andere door ondersteuning te bieden bij de opvang van mensen uit Oekraïne en andere mensen die bescherming zoeken in Nederland. Daartoe hebben wij in 2023 een intentieverklaring getekend met het toenmalig ministerie van Justitie en Veiligheid en het COA over onze langdurige inzet in de asielopvang. Momenteel zijn we door het hele land actief op 25 opvanglocaties. Daarnaast heeft het Rode Kruis ook meerdere malen bijgesprongen in Ter Apel afgelopen jaren om noodhulp te verlenen en het leed daar te verlichten.

Het EU Asiel- en Migratiepact dat vorig jaar inwerking is getreden brengt ingrijpende veranderingen met zich mee voor mensen die bescherming zoeken in de EU. Het Rode Kruis vraagt om de humane implementatie van de nieuwe regels, zodat migranten toegang hebben tot bescherming en menswaardige opvangvoorzieningen en hun mensenrechten altijd geborgd blijven. Hiertoe deelt het Rode Kruis graag de volgende aandachtspunten met betrekking tot de Nederlandse uitvoering en implementatie van het EU Asiel- en Migratiepact:

1. Zorg voor menswaardige behandeling tijdens de screening-, grens- en terugkeerprocedures
2. Geef iedereen toegang tot kwalitatief hoogwaardige opvangvoorzieningen
3. Waarborg zorgvuldigheid en menswaardigheid bij de verdeling van verzoek om internationale bescherming

1. Zorg voor menswaardige behandeling tijdens de screening-, grens- en terugkeerprocedure

Screeningprocedure

De Screeningverordening introduceert een screeningprocedure voor mensen die aan de buitengrens en in het binnenland worden aangehouden. Deze mensen worden onder andere gescreend op hun identiteit, mogelijke veiligheidsrisico's, hun gezondheid en kwetsbaarheden. Mensen die bij de buitengrenzen arriveren zullen juridisch gezien niet worden toegelaten tot het grondgebied van Nederland. Zij moeten dus gedurende de screening ter beschikking blijven van de autoriteiten op aangewezen locaties. Met de wijziging van artikel 6, eerste en derde lid, van de Vw 2000 worden mensen verplicht te blijven op plaatsen met grensbewaking. Ook voor mensen die in het binnenland worden aangehouden geldt dat zij ter beschikking moeten blijven (wijziging van artikel 50 van de Vw 2000).

Het Rode Kruis heeft zorgen over de omstandigheden waarin mensen zich mogelijk bevinden bij de screening. Met de fictie van *non-entry* kan het doel zijn om de juridische waarborgen die mensen beschermen te beperken.

Echter, het feit dat mensen zich op een screeningslocatie bevinden, ontslaat staten er niet van hun mensenrechtenverplichtingen – inclusief de beginselen van non-refoulement, '*best interest of the child determination*' en bestaande waarborgen tegen het gebruik van detentie – na te komen. De inzet van de facto detentie moet gedurende de screening (en aansluitende procedures) zo veel mogelijk worden beperkt. Een dergelijke opsluiting heeft grote gevolgen voor de fysieke en mentale gezondheid van mensen en kan met name schadelijk zijn voor personen die tijdens hun migratietocht al trauma's hebben opgelopen. Mensen in kwetsbare posities, waaronder kinderen, moeten hier sowieso van worden uitgesloten. Volgens artikel 4(1) van de Screeningverordening is de Opvangrichtlijn van toepassing op mensen die een asielverzoek hebben ingediend. Hierbij hoort dat moet worden gekeken naar alternatieven voor detentie. Het Rode Kruis constateert dat er vooralsnog geen concrete alternatieven voor vrijheidsontnemende maatregelen zijn voorgesteld. Wij roepen op om bij het aanwijzen van screeninglocaties te zorgen dat de vrijheid van beweging zo wordt geborgd.

De screening in het binnenland is van toepassing op mensen die geen verblijfsrecht hebben of die op irreguliere wijze de buitengrens hebben overschreden en die nog niet door een lidstaat zijn gescreend. Het Rode Kruis vraagt zich af of dit - al dan niet onbewust - kan leiden tot discriminerende en willekeurige praktijken op het grondgebied, hetgeen kan bijdragen aan de marginalisering van migranten. Wij vragen daarom om dit bij de uitvoering en implementatie van het Pact te voorkomen.

Het Rode Kruis staat er positief tegenover dat het identificeren van kwetsbaarheden onderdeel uitmaakt van de screening. Echter, in zowel de Uitvoerings- en implementatiewet als het nationaal implementatieplan staat beperkte informatie over hoe de kwetsbaarheidsanalyse zal worden uitgevoerd en wie hier in de praktijk verantwoordelijkheid voor draagt. Het tijdig en nauwkeurig vaststellen van kwetsbaarheden door deskundigen is cruciaal om ervoor te zorgen dat mensen de juiste bescherming en behandeling krijgen. Hier moeten zorgvuldige procedures voor worden ingericht, die rekening houden met de tijd en het vertrouwen die nodig zijn om (onzichtbare) kwetsbaarheden vast te stellen, bijvoorbeeld onder slachtoffers van mensenhandel en mensen met psychosociale problemen. Dit om te voorkomen dat mensen met bijzondere behoeften belanden in de grensprocedure en grensdetentie, zoals verplicht onder artikel 53 van de Procedureverordening, en dat zij worden geplaatst op locaties met passende voorzieningen.

Asielgrensprocedure

De Procedureverordening introduceert een verplichte 'asielgrensprocedure' voor mensen met een nationaliteit waarvan 20% of minder gemiddeld asiel krijgt in de EU, mensen die een veiligheidsrisico vormen en mensen die de autoriteiten zouden hebben misleid. Het idee achter deze procedure is dat de aanvragen van deze groepen snel afgehandeld kunnen worden zonder dat mensen toegang krijgen tot het grondgebied. Dit brengt volgens het Rode Kruis risico's met zich mee. Versnelde afhandeling kan betekenen dat de individuele omstandigheden niet goed beoordeeld kunnen worden. Dat terwijl mensen uit landen die over het algemeen veilig zijn wel recht kunnen hebben op bescherming, bijvoorbeeld vanwege persoonlijke vervolging. Er is dus een risico dat de kwaliteit van de individuele toetsing en beoordeling van het asielverzoek niet geborgd wordt.

Daarnaast geldt ook tijdens deze procedure dat mensen geen toegang hebben tot het grondgebied en dat hen vrijheidsbeperkende maatregelen kunnen worden opgelegd. Op dit moment worden op grond van artikel 6, derde lid, Vw 2000 mensen al grensdetentie opgelegd voor de duur van de grensprocedure. Het Rode Kruis stelt echter dat de grensprocedure niet gelijk hoeft te staan aan grensdetentie. Uit artikel 43 van de Procedureverordening volgt dat maatregelen om onrechtmatige binnenkomst te voorkomen in overeenstemming moeten zijn met de herziene Opvangrichtlijn. Dit betekent dat detentie alleen ingezet moet worden als laatste middel, wanneer alle andere opties zijn uitgeput en minder schadelijke maatregelen niet effectief blijken. Het Rode Kruis roept dus op om te verzekeren dat vrijheid de norm wordt en als er gronden zijn voor vrijheidsbeperking, alternatieven voor detentie te overwegen. Zoals hierboven benoemd, heeft vrijheidsontneming namelijk grote gevolgen voor het fysieke en mentale welzijn op mensen. Daarnaast zijn mensen minder goed in staat om mee te werken aan de behandeling van hun asielverzoek, bijvoorbeeld door gebrek aan toegang tot communicatiemiddelen en informatie die van belang is voor de asielprocedure. Hiermee kan de zorgvuldigheid van de procedure in het geding komen. Tot slot, staat voor het Rode Kruis voorop dat kinderen en andere mensen in kwetsbare posities moeten worden uitgesloten van de grensprocedure en detentie. Hierbij is het van belang om ook tijdens de asielgrensprocedure te blijven kijken naar kwetsbaarheden van mensen, omdat tijdens de screening kwetsbaarheden mogelijk over het hoofd worden gezien of zich deze na de screening nog ontwikkelen. Het is belang dat mensen dan tijdig uit de grensprocedure worden gehaald. In

het nationaal implementatieplan staat dat er meer informatie wordt verschaft over de behandeling van gezinnen met kinderen in de grensprocedure. Het Rode Kruis kijkt uit naar het ontvangen van deze informatie, net als de analyse van de overheid over de uitspraak van de rechtbank Den Haag, die stelde dat het Justitieel Complex Schiphol geen geschikte plaats is om asielzoekers vast te houden.

Met oog op de risico's rondom de grensprocedure, is het Rode Kruis van mening dat de toepassing ervan zo veel mogelijk moet worden beperkt. De procedure is verplicht in de drie bovengenoemde gevallen, maar onder artikel 42 van de APV optioneel in andere gevallen. De onderliggende wetgeving en het nationaal implementatieplan sluiten niet uit dat mensen in de grensprocedure worden geplaatst waarbij dat niet verplicht is. Het Rode Kruis zou dat graag zien om te voorkomen dat mensen onnodig in detentie worden geplaatst. Daarnaast is het belangrijk om duidelijke kaders te hebben voor het toepassen van de grensprocedure waar het wel verplicht is. Voor mensen die een veiligheidsrisico vormen, is het vooralsnog onduidelijk hoe dit risico getoetst worden. Bij brede interpretatie kan dit betekenen dat alleenstaande minderjarigen, een bijzonder kwetsbare groep, ook in deze procedure vallen. Bovendien wordt het niet hebben van geldige documenten beschouwd als misleiding, en wordt de grensprocedure ook hier toegepast. Wij vrezen dat een grote groep mensen die in Nederland bescherming vraagt daardoor in de grensprocedure terecht komt. Zoals hierboven gesteld kan deze procedure schadelijke effecten hebben op het welzijn van mensen (door o.a. detentie) en de zorgvuldigheid van individuele procedures. Het Rode Kruis roept daarom op de grensprocedure alleen in te zetten waar dat wettelijk verplicht is en daarbinnen heldere kaders te stellen om te voorkomen dat deze procedure ruim wordt toegepast. Ook in perioden van meer asielverzoeken is het belangrijk om dit soort grensprocedures niet uit te breiden.

Op dit moment hanteert Nederland een grensprocedure, waarbij de administratieve fase maximaal vier weken duurt. Bij beroep moet de rechter binnen vier weken uitspraak doen. Als er geen beslissing komt over de weigering van toegang, dan wordt de grensdetentie opgeheven. Onder de Procedureverordening mag de grensprocedure maximaal 12 weken duren met een mogelijke verlenging van vier weken. Om hieraan te voldoen, wordt artikel 3, zesde lid aangepast en gesteld dat binnen vijf weken na registratie van de aanvraag een besluit moet komen over de weigering van toegang. Dit wordt dan gevolgd door een beroepstermijn van zes weken. Dit betekent dat de grensprocedure in totaal wordt verlengd met drie weken. Als mensen in omstandigheden verkeren waar hun vrijheid wordt beperkt, is het van belang om deze procedure juist te verkorten in plaats van te verlengen zonder dat wordt afgedaan aan de zorgvuldigheid van asielprocedure. Het Rode Kruis vraagt aan de overheid om de verlenging van de termijnen te herzien.

Terugkeergrensprocedure

De Terugkeergrensprocedureverordening is van toepassing op mensen waarvan hun beschermingsverzoek tijdens de grensprocedure is afgewezen en die moeten voorbereiden op hun terugkeer. Ook hier geldt dat mensen geen toegang krijgen tot het grondgebied. Deze procedure kan maximaal 12 weken duren. Boven op de grensprocedure, betekent dit dat mensen 24 weken in grensdetentie verblijven, wat mogelijk met nog zes weken verlengd kan worden.

Als terugkeer tegen het einde van dat proces niet heeft plaatsgevonden, gelden de bepalingen van de Terugkeerrichtlijn. Dit betekent dat bewaring alleen mogelijk is als er zicht is op terugkeer en minder dwingende maatregelen niet kunnen worden toegepast. In Nederland worden op basis van artikel 56 Vw 2000 mensen opgevangen op de handhaving en toezichtlocatie, vrijheidsbeperkende locatie of gezinslocatie en geldt voor hen een gebiedsgebod. Met algemene maatregel van bestuur wordt nadere uitwerking gegeven aan de harmonisatie van regelgeving met betrekking tot de vrijheidsbeperking van mensen die onder de Opvangrichtlijn en de Terugkeerrichtlijn vallen en waar sprake is van risico op onderduiken.

De bovengenoemde zorgen van het Rode Kruis over de inzet van vrijheidsontnemende maatregelen gelden ook in de terugkeerprocedure. Naast de impact van vrijheidsbeperking op het mentale en fysieke welzijn van mensen, is ook gebleken dat dit soort maatregelen een negatieve impact hebben op het terugkeerproces. Als mensen mentaal of fysiek niet in goede staat zijn, is de kans op duurzame terugkeer naar het land van herkomst klein en vergroot het risico dat mensen wederom gevaarlijke routes nemen vanuit land van herkomst op zoek naar een veilige plek. Het Rode Kruis roept op om vrijheidsontnemende maatregelen zo min mogelijk in te zetten en duidelijke kaders en criteria te stellen rondom de inzet van deze maatregelen, waaronder bij het risico op onderduiken.

Verder staat het Rode Kruis positief tegenover de wijziging van artikel 45, derde lid, Vw 2000 dat ervoor zorgt dat een negatief besluit op een beschermingsverzoek niet meteen geldt als terugkeerbesluit, indien dat niet overeenstemming is met het non-refoulementbeginsel. Het Rode Kruis is van mening dat een aanvullende, afzonderlijke beoordeling moet plaatsvinden die breder kijkt dan het recht op bescherming, zoals gezondheidssituatie of andere humanitaire redenen, voorafgaand aan een besluit terugsturen.

Toezichtsmechanisme

Met oog op de risico's voor het welzijn van mensen tijdens de screening- en grensprocedure is het van cruciaal belang dat er toezicht wordt gehouden op de omstandigheden op deze locaties. In de Memorie van Toelichting wordt gesteld dat het College voor de Rechten van de Mens en de nationale ombudsman een rol krijgen bij het toezichtsmechanisme bij de screening. Echter is het nog onduidelijk hoe hun rol eruit komt te zien. Voor het Rode Kruis is het van belang dat er een structureel toezichtsmechanisme komt, waarbij onafhankelijke instanties continue toegang hebben tot relevante locaties en de omstandigheden kunnen monitoren en er niet ad hoc op alleen op basis van klachten een onderzoek wordt gestart. Dit onafhankelijk en structureel toezichtsmechanisme moet naast de screening ook aanwezig zijn bij grensprocedurelocaties, zoals gesteld in de handleiding van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten.¹

²

2. Geef iedereen toegang tot menswaardige opvangvoorzieningen

De Opvangrichtlijn ziet op het aanpassen van het opvanglandschap en introduceert bepalingen welke vragen om een stabielere en flexibelere asielopvang. Het Rode Kruis staat positief tegenover de wijziging dat er een individuele beoordeling zal worden gedaan van de bijzondere opvangbehoeften. Er is aandacht voor mogelijke kwetsbaarheden, zowel algemeen als op individuele grondslag, en hiervoor is samenwerking met verschillende betrokken (zorg)partijen van belang.

Het Rode Kruis pleit voor humanitaire standaarden in de opvang en het waarborgen van mensenrechten tijdens opvang gerelateerde vraagstukken. Het Rode Kruis ziet dat mensen langdurig verblijven op locaties die daar niet geschikt voor zijn, zoals (crisis)noodopvanglocaties. Op deze locaties hebben bewoners vaak weinig tot geen privacy, kunnen niet zelf koken en hebben beperkte toegang tot (psychosociale) zorg. Daarnaast zijn niet alle opvanglocaties kindvriendelijk of ingericht met een kindvriendelijke ruimte. Het is van belang om, aanvullend op de wettelijke kaders, een helder systeem in te richten waarbij locaties en voorzieningen getoetst worden op kwaliteit.

Dublinclaimanten

Dublinclaimanten worden op het moment opgevangen in de reguliere opvanglocaties onder dezelfde opvangcondities als andere asielzoekers. In Artikel 21 wordt beschreven dat asielzoekers geen recht hebben op de opgenomen rechten van artikel 17 tot en met 20 wanneer een andere lidstaat verantwoordelijk is voor het asiolverzoek. Er is dan geen recht meer op reguliere opvang voor Dublinclaimanten na hun overdrachtsbesluit, wel zal er een minimale levensstandaard moeten worden geboden. Nauwkeurige aansluiting van deze groep op het bieden van een minimale levensstandaard is cruciaal zolang er geen sprake is van een fysieke overdracht. Het Rode Kruis pleit bij langdurig verblijf vanwege vertraging bij de ontvangende lidstaat of onzekerheid van de status van overdracht voor humanitaire standaarden in de opvang van deze groep voor dezelfde opvangcondities als op reguliere opvanglocaties.

Vrijheidsbeperking en bewaring

Artikel 9 geeft de grondslag om een specifieke plek voor asielzoekers aan te wijzen als verblijf wanneer er sprake is van risico op onderduiken of voor redenen van openbare orde. Hierbij kan sprake zijn van vrijheidsbeperkende maatregelen. Het Rode Kruis ziet vrijheidsbeperkende maatregelen of bewaring als onwenselijk en pleit hiervoor, onafhankelijk van de opvanglocatie, om humanitaire standaarden te waarborgen.

¹ Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten. [*Monitoring fundamental rights during screening and the asylum border procedure – A guide on national independent mechanisms*](#). 19 september 2024.

Wanneer er sprake is van een onderduikrisico kan in de nieuwe Opvangrichtlijn zoals beschreven in artikel 9 een asielzoeker, voornamelijk bedoeld voor Dublinclaimanten (artikel 44 lid 4 AMMR), tijdens de asielprocedure worden beperkt in hun bewegingsvrijheid. Artikel 10 lid 4 stelt limitatief de gronden voor inbewaringstelling. Kenmerkend bij de nieuwe Opvangrichtlijn is gronden voor bewaring waarbij de asielzoeker in verschillende situaties en met verschillende oogmerken in bewaring kan worden gesteld.

Eigen bijdrage

Het is een positieve ontwikkeling onder de Opvangrichtlijn dat asielzoekers op alle opvanglocaties recht krijgen op een dagvergoeding om meer autonoom het dagelijks leven in te richten. Daarnaast kan onder de nieuwe Opvangrichtlijn een bijdrage geheel of gedeeltelijk aan zorgkosten worden gevraagd aan mensen die beschikken over voldoende middelen. Hierbij ligt de vraag op welke manier wordt getoetst of er sprake is van voldoende middelen en of bij deze berekening andere kosten tijdens het verblijf op de opvang en mogelijke (gezins-)procedure kosten worden meegenomen. Het Rode Kruis pleit voor een zorgvuldige afweging bij het verzoek om bijdrage van zorgkosten zodat dit de autonomie om het dagelijks leven in te richten op opvanglocaties, ook met eigen middelen, niet in de weg zal staan.

Toegang tot onderwijs en de arbeidsmarkt

Het Rode Kruis pleit voor snelle toegang tot onderwijs voor asielzoekers en specifiek kinderen en jongeren, waarbij de verschuiving van drie naar twee maanden als uiterlijke termijn wordt gezien. Inburgeringscursussen, taalcursussen of beroepsopleidingen voor integratie en ter ondersteuning voor het oppakken van het dagelijks leven voor asielzoekers is cruciaal. Wanneer toegang tot dagbesteding sneller en beter aansluitend wordt gefaciliteerd, zal dit kunnen bijdragen aan het algemene welzijn voor asielzoekers. Ook zal de mogelijkheid om deze cursussen en beroepsopleidingen te volgen voor asielzoekers zorgen voor een stevigere basis en aansluiting tot de arbeidsmarkt waarbij recht op toegang tot de arbeidsmarkt binnen uiterlijk zes maanden na registratie van het asielverzoek geldt. Artikel 17 lid 2 beschrijft dat er sprake moet zijn van daadwerkelijke toegang zes maanden na registratie van asielverzoek. Om te kunnen werken hebben asielzoekers een BRP-inschrijving en BSN-nummer nodig hebben binnen deze zes maanden om te kunnen gaan werken, wat op dit moment niet haalbaar blijkt in de praktijk. Het hebben van geen dagbesteding of tijdig toegang tot school kan leiden tot verveling, concentratieproblemen, klachten van slapeloosheid en het niet hebben van een stabiel ritme voor kinderen. Jongeren en volwassenen kunnen te maken krijgen met depressie en in een wachtstand staan wanneer de aansluiting tot participatie niet vroegtijdig wordt gemaakt. Het Rode Kruis pleit voor een soepele en snelle aansluiting voor asielzoekers op de arbeidsmarkt en toegang tot school en cursussen, ook ter bijdragen aan de gezondheid en het algemeen welzijn van asielzoekers.

Crisisparaatheid

Als noodhulporganisatie, ondersteunt het Rode Kruis op verschillende manieren wanneer de capaciteit niet toereikend is. Het opbouwen van noodlocaties, uitdelen van voedsel en dekens en het ondersteunen van nachtopvang locaties zijn hier voorbeelden van. Uit de Opvangrichtlijn volgt dat lidstaten moeten zorgen dat het asiel- en opvangsysteem voorbereid is op onevenredig aantallen beschermingsverzoeken. Hiervoor dient Nederland voor 12 april een noodplan in te dienen. Als humanitaire organisatie die optreedt bij nood- en crisissituaties, weet het Rode Kruis uit ervaring dat een veerkrachtig migratiesysteem de basis is voor crisisparaatheid. Het is daarom van belang is dat er voldoende personele, materiële en financiële middelen en infrastructuur worden ingezet en maatregelen te nemen om te zorgen dat iedereen die bescherming zoekt toegang krijgt tot menswaardige voorzieningen. Hier past ook bij een afstemming met ketenpartners en maatschappelijke organisaties over scenario's en verantwoordelijkheden. Het kabinet is echter van plan om juist te bezuinigen en andere maatregelen door te voeren die het opvanglandschap destabiliseren, zoals het intrekken van de Spreidingswet de voorrang voor statushouders. Het Rode Kruis roept op om deze maatregelen te overwegen en juist in te zetten op een duurzaam en flexibel opvangsysteem.

Het Rode Kruis vraagt om een goede afstemming tussen de aanpassingen van de wetgeving en uitvoeringspraktijk, met betrokken partijen, zodat deze in praktijk bijdragen aan een stabiele asielopvang.

3. Waarborg zorgvuldigheid en menswaardigheid bij verdeling van verzoek om internationale bescherming

De Asiel- en migratiebeheerverordening (AMMR) vervangt de Dublinverordening en bevat regels over de verantwoordelijkheidstoedeling voor de behandeling van asielverzoeken. Met de instelling van een nieuw solidariteitsmechanisme is de intentie om bij te dragen aan een eerlijker systeem om de verantwoordelijkheid tussen de lidstaten van asielaanvragen te verdelen. In het huidige Dublinsysteem waren Dublinoverdrachten naar het land van binnenkomst vaak niet haalbaar vanwege de druk op deze landen. Het Rode Kruis heeft zorgen over de haalbaarheid in de praktijk van de verdeling onder de nieuwe verordening, nu deze in grote lijnen overeenkomt met het oude systeem.

In de AMMR wordt als een uitzondering op aanvraag tot internationale bescherming in de lidstaat van binnenkomst genoemd dat wanneer er sprake is van een gezinslid in een andere lidstaat, de lidstaat daar verantwoordelijk kan worden gehouden van de behandeling van de asielaanvraag. De gezinsband geldt als een criterium van primair belang bij het bepalen van welke lidstaat verantwoordelijk is voor het behandelen van het asielverzoek. Dit criterium zorgt ervoor dat kinderen waar mogelijk bij het gezin worden gehouden, in overeenstemming met de beginselen van gezinseenheid en de belangen van het kind. Het Rode Kruis staat positief tegenover de mogelijkheid voor gezinsleden om tijdens de procedure in dezelfde lidstaat herenigd te worden.

Opsporing en contactherstel familieleden

De Asiel- en migratiebeheerverordening verplicht lidstaten om proactief op zoek te gaan naar familieleden die verblijven in een EU-land en daar verblijfsrecht hebben. Hierbij moet prioriteit worden gegeven aan alleenstaande minderjarige asielzoekers. Het Rode Kruis verwelkomt dat families worden opgespoord met als doel hen tijdens de asielprocedure te herenigen.

In de AMMR worden verzoekers onder de verordening geïnformeerd over hun rechten en de beschikbare processen. Het Rode Kruis vraagt aandacht voor het vroegtijdig verstrekken van informatie aan de asielzoeker over de mogelijkheden van gezinsopsporing, beschikbare middelen en ondersteuning, en de relevante bepalingen omtrent gezinsopsporing in samenhang met de AMMR. Informatie over het persoonlijke interview moet vroegtijdig worden gedeeld met de asielzoeker, waaronder het vereiste om informatie te delen door de asielzoeker voor het vaststellen van de lidstaat die de verplichting draagt om het verzoek tot bescherming in behandeling te nemen. Het Rode Kruis pleit ervoor om gezinsopsporing zo vroeg mogelijk te laten plaatsvinden. In de uitvoeringswet en het implementatie plan is beperkte informatie opgenomen hoe wordt omgegaan met de opsporing van gezinsleden en de tijdige voorziening van informatie en een interview. Het Rode Kruis hoopt dat er snel duidelijk komt over het proces hieromheen.

Belang van het kind

Een alleenstaande vreemdeling (AMV) kan worden overgedragen aan een lidstaat waar verzoek om internationale bescherming voor het eerst is geregistreerd, bij ontbreken van gezinsleden in andere lidstaten of in lidstaat waar de AMV'er zich bevindt anders is dan het land van eerste registratie, indien in belang van kind (Artikel 25, vijfde lid). Voorafgaand aan een overdrachtsbesluit zal er een individuele beoordeling van het belang van het kind plaatsvinden. Als blijkt dat overdracht in belang van kind is en de ontvangende lidstaat bevestigt dat alle passende maatregelen onverwijld zullen worden genomen (artikel 23, vijfde lid), zal een overdrachtsbesluit kunnen plaatsvinden. Het Rode Kruis pleit voor bescherming van AMV en een zorgvuldige individuele beoordeling of een overdracht in het belang van het kind is. Daarbij reist de vraag wanneer een overdrachtsbesluit in het belang van het kind zou zijn en op welke manier deze individuele toetsing plaatsvindt.

Vrijheidsbeperking bij overdracht

Artikel 44 geeft een grondslag voor bewaring, waarbij een wijziging is gemaakt dat er geen sprake meer hoeft te zijn van een significant risico. Het Rode Kruis roept op om vrijheidsbeperkende maatregelen zo min mogelijk op te leggen en vraagt zich af hoe er zal worden getoetst, bij het wegvallen van het vereiste van een significant risico op onttrekking, aan de grondslag voor bewaring en op welke manier objectieve criteria worden vastgesteld.

Tot**slot**

Het EU Asiel- en Migratiepact betreft een grondige hervorming van het EU-asielbeleid en zal verstreckende gevolgen hebben voor mensen die bescherming zoeken in de EU en in Nederland. Bij de implementatie is het van belang om lessen te trekken uit de humanitaire gevolgen van veel van de bestaande migratiebeheerpraktijken in Nederland en Europa, zoals het opvangen van mensen op ongeschikte locaties, de inzet van detentie en pushbacks. Ondanks dat er nog uitdagingen zijn rondom de bescherming en opvang van mensen uit Oekraïne, is het wel evident geworden dat humaan migratiebeleid, waarbij mensen die bescherming zoeken snel toegang krijgen tot de arbeidsmarkt, zorg en onderwijs, effectief is gebleken voor zowel de mensen zelf als de samenleving. Wij hopen dat dit een precedent schept voor de ontwikkeling van inclusieve en duurzame aanpak rondom de bescherming en opvang van mensen die bescherming zoeken, waar de waardigheid van deze mensen centraal staat.

Mocht u naar aanleiding van onze inbreng vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met 


Zie je het Rode Kruis, zie je hulp.